

M. N. MŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRA
 Hírlap-nyomtatás
 Névjedőkönyvtár
 1900. év. 10/211. sz.
 1900. év. 10/211. sz.

VI. évfolyam.

Budapest, 1900. január 1.

1. szám.

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknek minden egyes szórót minden közlés után 3 krajczár (6 fillér) fizetendő. <i>Egyéb hirdetéseknek:</i> egész oldal ... frt 16.— negyed oldal ... frt 4.— fél oldal ... „ 8.— nyolczad oldal „ 2.— A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	---	--

Szent-év!

Az idők végtelensége mohón nyeli el a letűnt századokat, melyekben az ember alkotásai által korszakokat teremt az ész, az értelem, a szív, a kedély jellemzetes működésének követendő és elrettentő, intó és óvó példájául az egymást föl-váltó egyedek, népek és nemzetek generációi-nak.

Minden korszaknak meg vannak kimagasló alakjai és pedig akként osztályozva, a miként bennük a lélek három főtehetségének akár egyikében, akár kettőjében, akár mind a háromban a tökéletességet megközelítő magaslatra jutva, gondolkozásaikkal, érzelmeikkel és mindkettőben akaratukkal és tettükkel nyújtottak irányt az emberi társadalom különféle átalakulásaira. Egyikét a halhatatlanság dicsőfényével övedzi, a másikat az átok áttetsző szemfödélével takarja kora. És az utókor gyermeke fürkésző tudás-vágygyal tekint reájuk, mint szellem-óriásokra, hogy magát azok gondolataiba beékelve, azonosíthassa szellemi értékét akként, a mint esze, vagy szíve, vagy mindketteje uralja kutató s magasratörő lelkét.

A cél egy: az embert a tökéletesedésre és boldogulásra vezetni: ám az irány szétágazó, mint a nagy természet okozatainak okai, melyek mint törvények a tünemények és események láncolatait tárják elénk.

Csakhogy az út, a melyen e szellemóriások járnak, sokszor vajmi nagyon ellentétesek egymással. Az egyik véges, a másik végtelen; az egyik gyönyörrel, a másik szűró tövisekkel van hintve; az egyiknél az ész hatalma, a másiknál az Istenség mindenható ereje és ismerete az út jókarban való tartásának ősforrása; az egyik csak emberhez, a másik Istenhez emel; az egyiknél az öröklét ki van zárva, a másik pedig megemlékezik az Igéről: «Én vagyok az élet».

A szellemóriások által alkotott s egymagában föllállható korszak a XIX. század is, melyben a

XVIII. század forradalmi mozgalmainak nyúl-ványai áttérnek, hogy a pezsgő és az anyag-imádásnak léha életre törekedő szellem által fölkapatva hódítsanak működési teret mindazon vívmányoknak, melyeket az ész Isten ismeretétől messze elkalandozva, mint fölvilágosodottságot tár elénk az embernevelés, a társadalmi élet és rendnek megújulására.

Egyedek és népek szabadsága a jelszó abban az értelemben, mely mindenben közösséget ismer, hogy az élet kívánalmi mentül-nagyobb kielégítést nyerhessenek az érzéki szervekben. És a szív? a kedély? a vallásos érzelmek? A bohóság rongyaiba takargatva üldöztetik az ész esiszolt törvényeitől. Mert szerintük az a kis hűsdrab, mely az érzelmek hatása alatt megszakadni is tud, nem állhat az ész hatalma fölött, mely a bűn elkövetését is enyhítően olyan nyira okadatoltnak tartja, hogy körülményeiben erénynek emeli föl. *És az észuralom.*

Hiába minden tiltakozás; hiába minden megfélemlítően igazolt események, következmények szakadatlan sorozata, az ész uralmát hirdető doktrínák a szívet, a kedélyt a külső és érzéki benyomások által az akarathoz szegődő oly tényezőnek tartják, mely egyedül csak a testet szolgálhatja. Az ész minden; a kezdet és a vég; az erő és hatalom; a tudás és az akarat egyetemessége, de csak addig, míg porba hull az ember. Az eszme élhet, de az ember nem; volt és nincs.

Ez a rettenetes következtetés azután oly tan-tételeket állít föl, melynek alapján az általa léte-sített újabb társadalmi bomlásban annak minden egyes tagja egy a kiváltságokat ismerni nem akaró oly tényezőjévé válik, mely a közösség-nek szabadra eresztett érzetének tudatában még az állatot is fölülmulja és eszét egyedül testi vágyainak és kívánalmainak teljesíthetésére használja.

Egyébként társadalmi alap, társadalmi rend a látszat kedvéért, de inkább azok érdekében

Oldal
 --- 371
 főnök-
 --- 377
 --- 411
 --- 388
 tanács-
 --- 395
 stelekör
 --- 427
 --- 436
 --- 6
 gyűlése
 tanító-
 --- 62
 tanító-
 --- 69
 gyűlése
 gyei tan.
 --- 78
 --- 86
 kerületi
 --- 86
 --- 86
 --- 118
 agjaihoz
 gyűlése
 --- 134
 --- 157
 --- 189
 gyűlése
 --- 197
 ált tanító-
 --- 197
 gyűlése
 --- 198
 éptanító-
 --- 198
 tanítói-
 --- 247
 gyűlése
 --- 280
 --- 332
 Népneve-
 --- 364
 gyűlése
 itó-egylet
 --- 371
 --- 372
 k-gyűlése
 --- 372
 k-gyűlése
 --- 379
 se --- 380
 mitók-gyű-
 --- 380
 ppevelők-
 --- 388
 h. tanítók-
 --- 400
 tanítók-
 --- 401
 tanítók-
 --- 401
 e --- 413
 let --- 413
 egyesülete
 or gyűlése
 és tanítók
 --- 422
 --- 428
 --- 428
 gyűlése
 --- 437
 --- 446

hozott törvényes mázzal bevont védművek, kik annak alkotói és hívei, hogy becses személyüket megmentsek, nehogy őket is, és pedig tán első sorban az általuk hozott szabadság és egyenlőség ezimén martalékul dobják a nyomornak, a tajtékzó s minden alkotást rombolni kész forradalmi hullámok örvényeinek. És ez minden ember szívében egy-egy hullám, de az emberiség összeségében egy nagy világot átölelő oceán viharkorbácsolta hullám.

Mennyire fenköltebb, mennyire állandóbb, mennyivel ingathatlanabb alaphoz juttat bennünket az az út, melynek kiinduló pontjánál a megváltás jelvénye az «in hoc signum pricis» áll két karával e fölirattal: «Én vagyok az út, élet, igazság és föltámadás». És az ezen úton haladó szellemóriások nemcsak jobban, hanem hatványozottan és azoktól megközelíthetetlenül magasabb törekvésekkel hordják szívükön az egyedek, a népek javát, mint amazok pusztán eszükkel. Ezek legkevésbé sem zárkóznak el a lélek tehetőségeinek fölismerésétől, fejlesztésétől. Mivelik az ész, támogatják az akaratot, de a szív, a kedély, az érzelem szolgálatában abban az irányban, melynek fölfogásában a jó tett, az erény jutalmát, a bűn bűnhődést, megtorlást nyer el, bárha nem minden esetben ez életben, de azon túl föltétlenül. Itt nincs megalkuvás, itt nincs megemmisülés; náluk örök élet van és az ember szerintük Isten képe, értelmével, szabadakarátával, lelkének halhatatlanságával. E szellemóriások eszménye Jézus, kinek minden egyes szavát szétbontva és értelmezve nem csak az ész művelésére, hanem a szív képzésére is fordítják. Nemesítik a szabadságot, ne hogy elfajuljon; ápolják az egyenlőség érzetét, hogy a testvérségben a Jézusban való együvé tartozandóságot minden ember fölismerhesse s annak tudatában élhessen.

Nálunk a tudomány az Istenség létének örök világossága, a természet törvényei pedig végtelen igazságának bizonyítékai.

En ezeket követem. De követni kell minden tanítónak, ki e hazában él, kinek e haza szent, s melynek létét emberileg szólva öröknek tartja és akarja. E hazában él, mely ezeréves fönnállásában létét, szabadságát, függetlenségét, művelődését a kereszténység kilencszázados ittlének, ápolásának köszönheti egyedül.

Üdvözlünk, szent-év, a XX-ik századot megnyitó kapuja az évek sokaságában.

Imát rebegeve ajkainkon fordul tekintetünk Róma felé, hol az eltűnő század szellemóriásainak legnagyobbika, Krisztusnak helytartója, XIII. Leo, a bölcsék bölcse, a fejedelmek fejedelme ad áldást édes magyar hazánkra. Magyar hazánkra esdi Jézus áldásának harmatait, melyet a magyarok első szent királya, István ajánlott pártfogásába az Üdvözítő anyjának, Máriának. Magyar hazánkra, melynek viharos, de mindig világ-missiót teljesítő nagy munkájában őseink pirosuló vérével áztatták meg annak minden rögét.

Oh mily boldognak tartjuk magunkat mi kath. tanítók, hogy honalapító keresztény őseink valóságában élő szülöttei vagyunk e drága honnak. Mi boldogság a magyarnak Mária országa gyermekének lenni. Ettől a boldogságtól túlaradottan jelenik meg a magyar kath. tanítói kar, hogy üdvözölje a kilencszázados keresztény Magyarországot, annak fölönt apostoli királyát, dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József ő felségét, Asztrik utódját és hogy üdvözölje a biboros áldornagyot, az ország Herczegprimását és az egyházfejedelmek hazafiasságban tündöklő karát.

Mi, kath. tanítók, kik e haza nemzedékének képzésében és nevelésében a szívet vesszük alapul, hogy jellemeket alkossunk: tudjuk vállainkra nehezede kötelezettségeinket és érezzük azoknak súlyát. De könnyű és édes nekünk e kötelezettség és teher, mert hazánk szeretete végtelen a szív érzelmeiben. E szeretetünk által vezérelve, adjuk ünnepélyes ígérletünket, hogy Krisztus Jézus szent hitét vallva, teljesítjük népevelői kötelességünket s mint hűséges gyermekei az anyának, kinek ölébe tett le bennünket szent István király, gyakoroljuk mindazon tetteket, melyeknek nem lehet egyéb célja, mint a kath. vallásban állhatatos és hűséges kötelességtudó és teljesítő honpolgárokat, minden ízében magyar honfiakat és honleányokat nevelni.

És szívünk a honszeretet ártjától fölmelegítve, kéri velünk az irgalmasság Atyját: Ujisd meg hajdani napjainkat (Jerem. Síralm. V. 21.), térjen vissza a boldog idő, a melyben egy szívvel, egy lélekkel dicsőítette nemzetünk egyszülött fiadat, a mi Urunkat, Üdvözítőnket, az Úr Jézus Krisztust, az ő Anyaszentegyházának ölében, a melybe tette szent hitét, szent kegyelmét! (Közös főpásztori körlevél.)

Hogy e kérésünk, alázatos könyörgésünk még fogatosabb legyen, a magyar nemzet szentjeinek, szent István és László királyok, szent Imre herceg, szent Erzsébet és boldog Margit közbenjárásának szóljon fohászuk a magyarok Nagyasszonyához:

Szűz Mária, hazánk reménye!
Bús nemzeted zokogva esd:
Nyujtsd irgalom jobbod feleje:
Bottlasiért oh! meg ne ved!
Mi lesz belőlünk, hogy ha elhagysz!
Oh árvaságunk sirba hervaszt!!
Minden reményünk csak Te vagy,
Oh Szűzanyánk, Te el ne hagyj.

Bertalan Vincze.

Ki volt a magyar népiskola atyja?

Az iskolai ügyről való elmélkedéseim között, vagy talán jobban mondva merengéseim között, egyszer azt a kérdést vetettem föl magamnak: *ugyan, vajjon volt-e népiskola vagy elemi iskola szent István király korában?* Az emberek talán csak nem tanultak maguktól írni meg olvasni abban az időben? — Okoskodtam tovább: — írasi meg olvasási tudományal meg nem csöp-

penhettek le úgy az égből? Azt már tudtam, hogy szent István írni is, meg olvasni is tudott, tehát tanulnia kellett, mert különben nem írhatta volna meg azokat az örökszép intelmeket fiahoz, szűz szent Imre hercezeghez.

De, gondoltam: szent Istvánnak csak akadt tanítója, hiszen a hatalmas Géza fejedelemnek a fia volt.

Azt is tudtam, hogy szent István fiának, a kedves Imre hercegneknak a tanítója Deodatus (Tata) és szent Gellért későbbi csanádi püspök voltak.

Itt azután megakadtam.

Hát a többieket, a kik nem tudtak maguknak házi tanítókat szerezni, ki oktatta? Vagy egyáltalán nem oktatta, nem tanította őket senki?

Megkérdeztem a nagyobb történelmi munkákat. Adjanak a dolgról fölvilágosítást, ha tudnak adni! De bizony hiába kérdezgetőztem, nem találtam meg a feleletet.

Pedig mégis kellett olyan iskoláknak lenniök, a hol az olvasás elemeit tanulták.

Az úgynevezett plébániai iskolákról minden műveltség-történeti könyvben van megemlékezés, azt is tudtam.

De hát hogy nézhetek ki azok a plébániai iskolák? Vagy hogyan keletkezhetett egy ilyen plébániai iskola?

Azt természetesen nem várhattam, hogy valamelyik történeti kütfő apróra elmondja: hogy nézett ki egy plébániai iskola, a mi megfelel a mi elemi iskolánknak.

Hiszen még a nagyobb iskolák szervezete sincs részletesebben elmondva a kútiokban, hogy volna tehát egy elemi iskolának a képe megrajzolva.

Már-már elfogott a lemondás borongó tudata, a mikor fölesillámlott előttem egy hely szent Gellért legendájában. *A püspök pedig nagy gondal vala a szegény tanuló, a barátok (szerzetesek) és jövevények ügyére, kinek házához hordják vala a kis gyermekeket és beadják vala iskolába, kiket oly szorgalmasan oktatnak vala, hogy éjet-napot egygyé tesznek vala. Az a harmincz tanuló pedig már az olvasásban és éneklésben tudós vala.* (Gell. 12 f.)

Tehát a püspök házához hordották a **kis gyermekeket** és beadják vala az iskolába.

Ezek a kis gyermekek nem dadogó csecsemők, vagy éretlen gyermekek voltak, hanem olyanoknak kellett lenniök, a kiknek értelmük már megnyilott vala arra, hogy tanuljanak olvasni.

Nem is csak a hit elemeire oktatták őket *előszóval*, mert ezt bizonyára a templomba tettek volna meg.

Tehát itt valóságos iskolabjáró gyermekekről van szó, *beadják vala az iskolába, a kiket szorgalmasan oktatnak vala, hogy éjet, napot egygyé tesznek vala.*

De hogy itt valóságos iskolába, vagyis elemi iskolába járó gyermekekről van szó, kétségtelemné teszi a következő magyarázat: *Az a harmincz tanuló pedig már az olvasásban és ének-*

lésben tudós vala. Ezekből kiviláglik, hogy az a harmincz tanuló már olvasni és énekelni tudott, míg a kis gyermekek most tanulták az olvasást és éneklést. Ezek pedig szent Gellért püspökről vannak írva, illetőleg az ő segédeiről, a kiket ő alkalmazott a gyermekek tanítására.

A hely pedig, a hol ez az iskola létesült, Marosvár vagyis Csanád városa, szent Gellért püspöki székhelye. És aligha ez nem volt az *első népiskola*, tekintetbe véve szent Gellért tudományát, gondosságát, apostoli buzgóságát, alig ha jutott valakinek ő előtte eszébe ez a gondolat.

Csak egyetlen helyen lehetett előbb *népiskola* — ha ugyan volt — t. i. Pannonhalmán. De erről semmi tudósítás nem maradván reánk, elmondhatjuk, hogy ez volt az első népiskola, vagy annyit mindenesetre, hogy ez az első tudósítás, melyben népiskoláról van szó.

És hogy e tekintetben minden kétség eloszlassék, a legenda így beszél: az említett barátok közt vala hét tanult és *magyar nyelven* ügyesen tolmácsoló férfiú, t. i. Albert, Fülöp, Henrik, Konrád, Krátó, Thászló és István, a kik maguk is hirdetik vala a népnek Isten igéjét. (Gell. 12. f.)

Egyik történetírónk (Marczali, I. 282.) azt mondja, hogy szent Gellért hosszú tartózkodása alatt maga is megtanult magyarul.

De ha ez nem történt volna is meg, akkor is bizonyára *értett* valamit *magyarul*, ha nem is beszélte a nyelvet folyékonyan.

Kiket a püspök legnagyobb szorgalommal nevelt vala, minthogy nem idegenek, *hanem hazafiak* voltak, hogy általuk Isten Egyháza fonségesebben fölmagaszaltathassék. (G. 12. f.) ezek kétségtelemné teszik, hogy Gellért — a velencei ember — igen is jó magyar hazafi volt, mert a hazafiakat nagy gondal nevelte. Ő maga is sokat olvasott, még az úton a szekéren is könyvvel járt.

Jól esett lelkennek annak a dicső vértanúnak emlékét néhány halvány vonással föleleveníteni, a ki a *magyar népiskola* atyja volt.

Őt kellene a magyar népiskola védő szentjévé elfogadnunk, dicső életét apró embereink előtt föltüntetnünk.

Őt, kinek szobra a Gellért sziklás oldalán apostoli királyunk bőkezűségéből nemsokára állani fog, a mi szívünkbe is be kellene fogadnunk és neki sziveinkben is emléket emelnünk.

Ó-Kanizsa.

Márton Mátyás.

pléb., a bács-tiszavidéki rom. kath. tanító-egyesület elnöke.

Mily viszonyban áll a mértan a számtanhoz és mennyi lehet a tananyag az előbbiből a népszükségéhez képest?

A népoktatási törvény nem kötelezi a mértan tanítását s így a tantervekben megjelölt mértani anyagnak tanítása is csak ajánlva van. Hogy miért részesült a mértani ismeret ily mostoha sorsban, azt bizonyára nem didaktikai fontosságának kicsinylése, mint inkább a mértani ismeret-

nek igen magas pozícióra helyezése okozta. A népiskolai szemléltető oktatás megteremtésével a mértan is bejutott a népiskolai tantárgyak sorozatába s e körülmény is bizonyítja annak képző erejét s hogy a népiskolában nem tudott magának erős pozíciót szerezni, annak nem a mértani oktatás anyaga, hanem a szemléltető oktatás túlhajtása a szülőöke. A mértani oktatás régi módszere ugyanis nem illett bele a népiskola keretébe. Minden geometriai fogalom a maga absztrakt valóságában adatott s csak azután lön logikai következtetéssel levezetve, bebizonyítva. A szemléltető oktatás megteremtésével azonban belátták e módszer fonák, tarthatatlan voltát s meggyőződtek, hogy a mértani igazságok ismeretét nem bizonyítják, hanem a közvetlen szemlélet útján kell a gyermek értelmi kincsévé tenni s mert a mértan a szemléltető tanelv céljaira kitűnő eszköznek bizonyult, a szemléltetés alapjára helyezve, bejutott a népiskolai tananyagba. Jól tudjuk, hogy a népoktatás ezen időszakában a szemléltetés elve volt a vezérelv, az uralkodó tényező, melynek, — ekkor elve ifjúságának virágzó korát, — minden más szempontot alárendeltek. E vezérelv uralma alatt azután a mértan csakis szemléltető eszköz lön s mert nem hozták viszonyba az élet gyakorlati követelményeivel, az ismeretet nem erősítették gyakorlati alkalmazással, eredménye meddő, tanítása céltalan lett s mint ilyent a népiskola kötelezett tananyagából kitorúltak.

A mértannak e mellőzése még ma is napirenden van, pedig minden tanító tudja, érzi, hogy e nélkül a népiskola gyakorlati célja hezagos s így nem teljes. Eltekintve azon nem csekély fontosságú körülménytől, hogy a mértani oktatás az alaki képzésnek ma is kitűnő tényezője, már maga az a szempont is, — hogy a napi élet szükséglete igen sokszor igényeli a mértani ismeret alkalmazását, — követeli, hogy a népiskolának tárgya legyen. Ha a mértant a maga igaz értéke szerint megvizsgáljuk, megdöbbenünk a rövidlátáson, mely ennek becsét, hasznát, sokoldalú képző hatását félreismerte. Az az axióma, hogy minden, mi a fejlődés törvénye alá esik, ott prosperálhat, hol a fejlődéséhez szükséges életfeltételek megvannak, áll az ismeretekre is és e szerint a népiskolában csakis oly ismeretággak kepezhetik a tanítás tárgyát, melyek gyökereikkel beleszővődnek a népoktatás talajába s abból hajtva, fejlődve, közvetlenül munkálják a népiskolák célját. A népoktatás talajában pedig bármily ismeret akkor szerez tenyészképességet s akkor munkálhatja a népiskola célját, ha tartalmának alapelemeivel nem haladja túl a gyermek értelmének fejlettségi fokát, ha fejlődésével fejlesztő hatással van a gyermek értelmi erőre s végső eredményében fölfegyverzi a gyakorlati életre. Hogy a mértan e tanítástani követelményeknek megfelel, azt mindenki belátja, ki a mértant a maga igazi valóságában vizsgálta, ismeri. A mértani ismeretnek alapelemei, sőt tantételeinek egy része is hozzáillenek a gyermek fejlettségi foká-

hoz, sőt az alapelemek oly szoros összefüggésben vannak a népiskolai oktatás első fokáival, hogy azok nélkül a tárgyak szemléltetésének logikai sorrendje hiányos volna. Azok a mértani ismeretek, melyek a legközvetlenebb, leggyakoribb vonatkozásban vannak a gyakorlati élettel s így elsajátításuk legszükségesebb, a közvetlen szemléltetés alapján mind érzékeltethetők, megtaníthatók s így, mint a szemléltető tanelv hasznos tényezői, előmozdítják az értelmi erők fejlődését is. Ezekből látható, hogy a mértan tanítása, — megfelelően azon kellekeknek, melyeket a népiskola tantárgyaitól a tanítás célja megkövetel, — nemcsak az értelmi képzés, de a gyakorlatiáság szempontjából is szükséges.

Az említetteken kívül azonban van még egy jelentős érdek, mely a mértannak az elemi oktatás körébe leendő fölvétele mellett argumentál s ez nem más, mint a mértannak a népiskola egyik legfontosabb tárgyához, a számtanhoz való közeli viszonya. Hogy minő ez a viszony a mértan és számtan között s hogy e viszonyból kifolyólag mily mértékben nyilvánul az egymásra való hatásuk, utaltságuk, az alábbiakban igyekezem tőlem telhetőleg bebizonyítani.

A mértan és számtan együttesen alkotják a mennyiségtan fogalomkörét, mert mindkettő egyazon célra törekszik: a mennyiség kutatására, megismerésére. De a mint különböző szempontból keressük a mennyiséget mértani és számtani úton, úgy különbözők a törvények, logikai következtetések, melyekkel s a módzatok, a melyek szerint a keresett mennyiséghez, mint eredményhez eljuthatunk.

A számtan a maga műveleteivel az egységek számát keresi, tekintet nélkül az egységek nevére, alakjára, anyagára. Ha több adott mennyiségből azoknak összegét keressük, csak az egységeket számláljuk össze egy új mennyiségbe s a mértani eredményen az mit sem változtat, ha az összeadandó egységek elvont számok, vagy pénzre, időre, mértékekre, területre stb. vonatkoznak. Így például: $6 + 4$, $6 \text{ l.} + 4 \text{ l.}$, $6 \text{ kg.} + 4 \text{ kg.}$, $6 \text{ m}^2 + 4 \text{ m}^2$, $6 \text{ m}^3 + 4 \text{ m}^3$ mindig 10 egységből álló számtani eredményt adnak, tekintet nélkül arra, hogy az egységeknek mi a neve.

Veszprém. *Gubicza Lajos.*
(Folytatása következik).

Olyan előfizetési fölhívás-féle.

Mint e lapnak, a kath. tanítók lapjának szerkesztője, önzetlenül, ügyünk jól fölfogott érdekében intézem e sorokat hazánk katolikus népoktatási intézeteinek elöljáróihoz és tanítóihoz, az én szeretve tisztelt kartársaimhoz, kérve, fogadják azokat bizalommal s szívesleljék meg az azokban foglaltakat.

Lapunk immár a hatodik évfolyamba lépett. Hat éve tehát, hogy elmondhatjuk, hogy jobbaink buzgó törekvése célt ért, óhajunk teljesült, megvan a katolikus népoktatási intézetek hivatalos organuma; megvan az egyik szükséges tényező

ahhoz, hogy szívből-lelkben egyesüljünk, hogy a katolikus tanítóságban levő értelmi és erkölcsi tökéletességünk és saját javunk érdekében együttműködésünket. A lefolyt öt évre örömmel és bizonyos nemével a nemes öntudat adta önelégültségnek, tekinthetünk vissza, mert látom, hogy programunk bevált: évről-évre szebb sikereket érünk el lapunk működésével.

A kiadó Szent-István-Társulat velem együtt érzi annak szükségét, hogy ezen sikerekhez mértén a lapnak is fokról-fokra nagyobb és nagyobb terjedelmet kellene adni, hogy az öröndetesen növekvő igényeket elláthassa. Igen ám, de mint mindennél, úgy itt is, a nemes szándék kivételéhez pénz szükséges. A Társulat, mely lelkes kath. férfiak szerény tagsági díjaiból és egyéb forrásokból begyűlt szerény jövedelmét annyi és oly sokféle nemes ügyre kell hogy áldozza, értünk, tanítókért, illetőleg a katolikus tanügy előmozdításaért ez idő szerint többet a legjobb akarat mellett sem áldozhat. És miután évről-évre megújított «**Előfizetési fölhívásunk**»-nak alig volt számbavehető eredménye, ezúttal arra a gondolatra jutottam, hogy megjelölöm azon módokat, a melyek mellett mi, katolikus tanítók, növelhetnők a Társulat anyagi bevételeinek összegét és így közvetve lehetővé tehetnők azt, hogy lapunkra a Szent-István-Társulat, egyéb rendeltetésének megrövidítése nélkül, többet áldozhasson.

Ezért:

1. Szeretettel kérem a főtiszteendő pápát és a tek. katolikus tanítói kart, hogy a Szent-István-Társulat tagjai sorába belépni szíveskedjenek s körükben a katolikus világi urakat belépésre biztassák. De belépésre kérem föl továbbá a hazai katolikus tanító-egyesületeket és a tanítói-köröket is, mint testületeket.

A ki a Társulat tagjai közé kíván lépni, ha Budapesten lakik, bejelenti magát a Társulat igazgatóságánál (Szentkirályi-utca 28. sz.), vidéken pedig azon tiszteleti tagnál, kitől a tagilletményt, vagyis a 90 ívnyi könyveket legkönnyebben uton megkaphatja, vagy plébánosánál, a ki a további utasításokat szívesen megadja.

A Társulat rendes tagja tagdíjúl évenként befizet 3 fnt 15 krt azon tiszteleti tagnak, kitől a társulati könyveket kapja és a kinél ha valamely könyvet meg nem kapott volna, azt megsürgeti.

A Szent-István-Társulat tagjai irányában a következő kötelezettséget vállalta: Évenként minden társulati tagnak legalább 90 nyomtatott ívre terjedő olvasmányt küld. De ez olvasmányokból az önálló könyvet kitevő munkákat nem küldi minden tagnak külön, hanem az úgynevezett tiszteleti tagokhoz, kik minden egyházmegyében ennek kiterjedése szerint többen vannak s kik azon a vidéken a tagok irányában a Társulatot képviselik, a könyveket az egyes tagoknak kezhez szolgáltatják, a tagdíjtőlük átvesszik stb. A folyóiratokat azonban minden tag címére külön küldi a Társulat.

2. Legyünk azon, hogy a kath. tanintézetek tankönyvszükségleteiket ezentúl kizárólag a Szent-István-Társulat tankönyv kiadóhivatalában szerezzék be és igyekezzünk iskoláinkba lehetőség szerint a Szent-István-Társulat által kiadott tankönyveket bevezetni.

A Szent-István-Társulat újabban a kath. iskolák mindennemű tankönyvszükségletéről gondoskodik. A lefolyt évben óriási áldozatokkal a magyar tankönyvirodalom dicsőségére szolgáló tankönyvekkel gazdagította kiadványainak számát. A megjelent művek minden elfogulatlan bíráló dicséretét érdemelték ki. Miért tehát idegen kiadók műveit támogatni akkor, ha a Társulatnak is van hasonló, sőt tökéletesebb kiadványa.

3. Küzdjünk a ponyvairodalom ellen. A Társulat ifjúsági és népies kiadványait tőlünk telhető módon terjesztjük és árusítjuk. Ezzel nemcsak a Társulat anyagi helyzetét mozdítjuk elő, hanem vallásos és hazafias missziót is teljesítünk.

Ezekben gondolom én módját annak, mely által lapunk jövőjét biztosíthatnók és a fokozott igényekhez való fejlesztését elérhetnők.

Kérem ismételten kedves kartársaimat, hogy «*Olyan előfizetési fölhívás-féle*» soraimat meghallgatni szíveskedjenek.

Az Ég áldása velünk és ügyünkön.

Budapesten, a szent-év január havában.

Ember Károly,
a «Népnevelő» szerkesztője.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Kivonat, Esztergomfőegyházmege XXIV. körleveléből. Rendelet az iskolai fegyelem ügyében. Előfordulván oly esetek, hogy egyes iskoláknál az alsóbb osztályok fölügyelete magasabb osztályú tanulókra bízott és ez idő alatt a hiányos fölügyelet miatt komolyabb rendtelenségek történtek: meghagyom ezennel a kerületi tanfölügyelőknak, hogy a tanítókat az iskolai fegyelem szempontjából sok kifogás alá eső ilyenmű eljárástól eltiltani szíveskedjenek. Az iskolaszéki elnökök, illetőleg főtanítók kötelességüknek ismerjék ügyelmüket e körülményre kiterjeszteni és ha ily eljárást tapasztalának, annak megszüntetése iránt komoly intézkedéseket tenni, nehogy az iskolai fegyelem nagyobb hátrányokat szenvedjen.

IRODALOM.

Emlékkönyv, a magyar kath. népoktatás kilencszázados évfordulója alkalmára. Ily czím alatt egy nagyszabású mű szerkesztéséhez fogtam, mely magában foglalja majd a hazai kath. népoktatás összes tényezőinek állapotát a jubileumi évben. E munkához szükségem volna a kath. tanító-egyesületek teljes névsorára; ezért tisztelettel kérem ezen egyesületek elnökeit, hogy nevüket és lakcímüket velem tudatni ne terheljessenek. Budapesten, 1900. január 1. Hazafias üdvözléssel, Ember Károly.

Irodalmi pályázat.

A magyar kath. tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa a magyar kath. népoktatás kilencszázados történetének megírására ezennel pályázatot lürdet. A művet a közép- és felső oktatás történetének mellőzősével és csak szükség esetén való érintésével olyan módon kell megírni, hogy ez nem csak a nagyközönségnek hü képet nyújtó érdekes olvasmányt képezzen, hanem hogy a kath. tanítóság abból magasztos hivatására lelkesedést merithessen. A munkának 10—12 (nagy oktáv) nyomtatott ivre kell terjednie.

Az abszolút beesü munka tiszteletdíja egy ezer korona. A munka tulajdonjoga a szerzőé marad. Ha pedig a tanügyi tanácsnak engedi át a kiadást a szerző, a tiszta hasznából 50%-ot kap.

A mű megírására pályázni kívánók sziveskedjenek a munka szelleme, — tartalma és beosztásáról kellőleg tájékoztató tervezetet készíteni, e tervezetnek egy fejezetét a munkába megjelenésre szánt teljes kidolgozásban megírni és azt az alantírt előkészéknél 1900. évi február hónap végéig beküldeni.

A ki a legtöbb reményre jogosító tervezetet fogja beküldeni, azt bizza meg a tanács a munka megírásával.

A teljes művet 1900. évi december 1. napján kell beküldeni.

Kelt Budapesten, a tanügyi tanácsnak 1899. évi december hónap 10. napján tartott üléséből.

Dr. Steinberger Ferenc,

nvaradi l. sz. kanonok, a magyar kath. tanítók országos bizottságának elnöke.

VEGYESEK.

Miniszter a nepiskolában. Széchenyi Manó gróf ő Felsége személye körüli miniszter Ligvándon (Sopron-megye) a bétén meglátogatta a Niezky-esaládot, mely alkalommal megtekintette az ottani római katolikus nepiskolát. A miniszter nagy figyelemmel hallgatta végig a gyermekek szép imádságát. Ima után beszéd- és értelemgyakorlat következett magyarul. A horvátajku fiúknak a magyar nyelvben való jártassága annyira megnyerte a miniszter tetszését, hogy szép összeget adott át Blazovics Pál plébánosnak a szorgalmas tanulók megtalalmazására. Mielőtt a miniszter a tantermet elhagyta, vallásosságra és hazaszeretetre buzdította a gyerekeket. Távozásakor a legnagyobb elismerését fejezte ki az iskola buzgó tanítójának: Szedenik Mihálynak.

Katholikus tanítók második országos kongresszusa. A kath. tanügyi tanácsnak legközelebb megtartott ülésében általános örömmel szerzett azon elnöki jelentés, mely arról értesítette a kath. tanfériáikat, hogy a bíboros Hercegrímás ő főmagassága magas engedélyével hozzájárult azonközöshajhoz, hogy a magyar kath. tanítói kar a kilencszázados évforduló alkalmából képviselői alapon megtartsa a második országos kath. tanítói kongresszust. A tanács legközelebb megindítja a jóváhagyott program alapján a rendezés munkáját. Főhívatást intéz a hazai kath. tanító-egyesületekhez a küldöttek megválasztása érdekében. A programban fölvetett tételeket az intézőség böles előrelátással már a lefolyt évben megküldötte kellő megvitátás végett a kath. tanító-egyesületekhez. Így, hogy teljesen kifejeződött szakszerű határozatokkal lesz a kongresszusnak dolga és így teljes a reményünk az iránt, hogy a mily hatásos és kifelé a mily imponáló volt az első kongresszus, ép oly értékes leend a második is, melylyel a kilencszázados kath. tanügy egyik határkövét vagyunk hivatva az utókor lelkesedésének és büszkeségének tárgyául fölépíteni.

Tamadás az esztergomi kath. iskolák ellen Ismét Vargyas tanfelügyelőről szól az ének. Megdöbbenő csodálkozással olvastuk a napilapokban napokon át megújított kiadásban azt a hírt, hogy Esztergom, a régi dicső multtal bíró katolikus város is csakhogyszabadaljon

az iskolaterhektől, földadta iskoláinak katolikus jellegét. Jöleső örömmel olvastuk azonban, hogy mindez még nines egészen úgy, csupán egy kis Vargyas-féle érdemszerzéssel van dolgunk. Az ügyre nézve ezeket olvassuk: *A város még 1869-ben az általa föntartott iskolákat katolikus jellegűeknek mondotta ki, a többi felekezetek iskoláit pedig megfelelő módon segítézi. Tette pedig ezt az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 25. §-sa alapján. De jött kapuvári Vargyas úr és a vármegye közigazgatása minap a tanfelügyelőnek referádája alapján eme iskolákat községi jellegűeknek deklarálta s az iskolaszéknek a tanítónők férjhezmenetelét illető határozatát megsemmisítette. A tanítónők férjhezmenetelét gátoló határozat itt mellékes körülmény, de egy tanítónőnek korábbi föllebbezés folytán ez süttötte el a puskát, mely riadó lett a városi iskolák jellege ellen. Kapuvári Vargyas ebben az ügyben a taktikus hírébe akar jutni. Mert az ügy megbolygatásának nines más célja, mint: az egyházi hatóság és a város községe között konfliktust idézni elő az iskolák adminisztrációja miatt, hogy így a két versengő között tertius gaudeat... t. i. az állam. Már puhatólódzik is az agilis tanfelügyelő. A tanácsban igyekezik hangulatot csinálni a mellett, hogy a szerinte kényes és vitás ügyeket üssék el szépen az álamossítással. Es tekintve Esztergom városának 100 százalékos pótdadját, ha a vigilantibus jura elve nem érvényesül, egy szép napon arra a szégyenre ébredünk, hogy Esztergomban, a magyar katolicizmus centrumában az elemi iskolák álamossítatnak. A városi iskolaszék, hála Istennek, résen áll. E hó 22-én tartott ülésén ugyanis visszautasította a közigazgatási bizottság rendelkezését, mert először ezen iskolák vallásos jellegűek, másodsor az iskolák jellegének meghatározására kizárólag a város községe jogosult. És mivel a közigazgatási bizottság határozata a város rendelkezési jogára sérelmes, azt a kultuszminiszterhez föllebbezte.*

A Társulati Értesítő, a katolikus körök és egyesületek hivatalos lapja immár nyolczadik évfolyamába lép. A katolikus egyesületnek ugyszólván e lap a megeremetője, mint fényes multja igazol. S hogy mit tett e lap csak a lefolyt esztendőben is a katolikus egyesületi ügy érdekében, azt talán fölsőleges olvasóink előtt fölmelegetni. Hiszen előttünk még képe az imént lefolyt katolikus nagygyűléseknek, még sokak szívében magasra lobog a lelkesedés tüze, mit ezek a nagygyűlések gyújtottak lángra; hogy pedig mindez létrejött, létre jöhett, abban a Társulati Értesítőnek van legnagyobb érdeme. A kütünő eredményekben nagy hatásu lapot Gyürky Odón szerkeszti s előzetési ára egy évre 4 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. kerület, Pál-utca 7. 2. emelet 37. ajtó.

Már 13 millió a tanítók nyugdíjalapja. Az országgyűlésnek Wlassics miniszter benyújtotta jelentését az országos tanítói nyugdíjalap 1898-diki állapotáról. E jelentés szerint az alap tiszta vagyona **13,302,215** frt. A tavalyi állapothoz képest 513 ezer forinttal több az alap vagyona. Főbb adatai: Az 1898-ik év bevételei között a következő nagyobb tételeket találjuk: kamatok 499,609 frt, egyszersmindenkorra fizetett díjak 165,752 frt, évi járulékok 474,783 frt, iskolakötelesek 15 krajczáros járuléka 271,522 frt. A kiadások nagyobb tételei a következők: 2610 tanítónak nyugdíja 608,134 forint, 2536 tanító özvegyének segítő díja 342,075 frt, 2020 árvának gyámolító pénze 74,050 frt, 26 tanítónak végkielégítése 8043 frt, az árvaházakban elhelyezett tanítóárvák költsége 53,264 frt, *hozzájárulás a miniszterium költségeihez 34,621 frt.* Összes kiadás volt 1,147,056 frt, összes bevétel 1,432,646 frt, mely utóbbihoz fizetett az államkincstár 150,000 frtot és az ingatlanok értékének szaporodása következtében érik el az 513,229 frtnyi tiszta vagyonszaporodást. A tanítói nyugdíjalap vagyónát részint az állam, részint más iskolaföntartók vették kölcsön iskolaépítés céljaira. A tókek átlagosan 4-8 százalékot jövedelmeznek. A nyugalmazott tanítók száma alig emelkedik. Az árvaházakban elhelyezett tanítóárvák száma növekszik. Kétéve 214, tavaly 191 és az idén 242 tanítóárvát neveltek Kolozsvárott, Debreczenben és Kec-

keményen. Érdekes a jelentésnek az a része, a mely megyénként kimutatja a tanítói nyugdíjogosultság nagyságát. A 19.794 nyugdíjogosult tanító közül 10.191 tanító csak 300—400 forintos nyugdíjra tarthat számot, az egésznek 51,5%-a, 4357 tanító (22%) 400—500 forintot és 5246 tanító 500 forintnál nagyobb nyugdíjat várhat. Nehezíti a tanítói nyugdíjak nagyságának megítélését az a körülmény, hogy a polgári iskolai és a képzőhelyi tanárok nyugdíjait a jelentés külön nem választja a népiskolai tanítók nyugdíjától. A legtöbb minimális nyugdíjogosultság Kis-Küküllőmegyében található, a hol a tanítók 85 százaléka csak 300—400 forintos nyugdíjat biztosít az alap. Alsó-Fehér, Nagy-Küküllő és Ung-megyékben is 80 százaléka a tanítóknak minimális nyugdíjogosultságu, Szeben, Szabolcs, Zemplén, Veszprém, Maramaros, Komárom, Szatmár, Hont, Fogaras, Sáros és Somogy megyékben 70 százaléka a tanítóknak minimális nyugdíjogosultságu. 65 megyénk közül 47-ben a tanítók többsége 300—400 forint nyugdíjat várhat és csak 18 megyében vannak többségben a nagyobb nyugdíju tanítók. Még rosszabb az arány, ha a polgári iskolai tanárokat különválasztjuk. E szerint a tanítói nyugdíjalap már elég erősnek mutatkozik ahhoz, hogy hozzáfoghassanak az illetékes körök a 40 évi szolgálati idő leszállításához; de a számadatok azt is igazolják, hogy illő volna a kántortanítók teljes fizetését a nyugdíjogosultság alapjául venni.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk igen tisztelt olvasói és buzgó munkatársaink fogadják szívünk őszinte jókívánatait az újév alkalmából.

H. M. Tehet. igen sokat tehet, és pedig az által, 1. ha tanítványait erkölcsi önállóságra, keresztény nagykorúságra neveli; 2. megtanítja az állampolgár legfontosabb jogaira és kötelességeire. — **T. J. Borsod-Nádasd.** Attettük a kiadói hivatáshoz. Viszont. — **B. J. Pusztavogyerad.** Igen, Hajabács László Szegedről megindította a mozgalmat a kántortanítók nyugdíjintézetének föllállítása czéljából; de ennél mi sem tudunk többet, mert lapunkhoz a mozgalomról semmi tájékoztató értesítés ez ideig még nem érkezett. A törekvést mi örömmel üdvözljük, sőt kötelességünkhöz hiven, istápolni fogjuk az üdvös eszmét. — **E. F. Várkonyi** (Csallóköz). Jelentésünket beadtuk; utalványozva van. Pár nap és megérkezik. — **Ö. A. Keserü** fájdalommal olvastuk igaz kath. tanító lelkének szavait. Elgondoltuk, hogy vajjon a mai tanítóképzés nevel-e ily lelkesült férfiakat az Egyháznak és a hazának?! Köszönet. — **Cs. A. Gerezd.** Beérkezett. Eljárásunkról értesíteni fogjuk. Lapunk közölni fogja. — **K. F. F. Szeleste.** Tessék valamelyik napilaphoz fordulni; nekünk nem áll módunkban sorsjegyekre vonatkozó kérdésekben fölvilágosítással szolgálni; míg ellenben a napilapok ily kérdésekre készséggel adnak feleletet. — **H. J. Levélben** feleltünk. — **L. F.** Köszönet az értesítésért.

Felölös szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Ó-Lehotai (Nyírtamegye) róm. kath. népiskolánál kántortanítói állomásra pályázat hirdetteték. Fizetése: pénz- és terményekben 400 frt. Pályázhatnak tanítók, esetleg orgonálni tudó tanítónők és óvónők is. Kérvények főt. *Molnár Rezső* tanfőlügyelő úrhoz Moravánba (Pöstyén mellett) küldendők *január 25-ig. Plébániai hivatal.* 6 1—1

Ladaméri (Győrmege) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetteték. Javadalmazása: két festett szobából

és konyhából álló lakás, melyhez kamara, istálló és 500 □ öl házikert is tartozik. Községtől: 7 hold szántó-föld, 42 pozsonyimérő kétszeres, 50 frt készpénz, pár-pénz 9 frt és 72 kéve rőzsfa. Uradalomtól: 35 frt. eselédek gyermekei után 6 frt tandíj, 100 kéve rőzse. Államsegély: 112 frt. Kötelessége a szokásos kántori teendőket is végezni. Választás *1900. január 2-án*, melyre személyes megjelenés kívántatik. Oklevéllel és működési bizonyítványokkal fölszerelt kérvények főt. *Ecsedy Gyula* plébános úrhoz *Zámolyra* küldendők. Megbízásból: *Tamássy Géza*, kántortanító. 1035 1—1

Egri érseki megye.

A «Népmecélő» f. évi 48-ik számában közölt pályázat a **mercei** kántortanítói állomásra *1900. január 23-ára* újból kitétik. Az *iskolaszék.* 3 1—1

Szilvás (Borsodmege). Róm. kath. kántortanításra pályázat *1900. január 6-ig.* Jövedelme: két szoba, konyha, kamra, istálló s házikertből álló pompás lakáson kívül 21 mindennapi s 10 ismétlő iskolaköteles mellett: 313 frt 21 kr készpénz; 13 kat. hold 722 □ öl szántó-föld és rét haszonélvezete a vele járó legeteltési és fajzási joggal; tandíj: 2—2 frt; stóla: minden temetési aktus után 1—1 frt; búcsúztató: személyenkint 40—40 kr. Korpótlék államsegélyből. Kellően fölszerelt kérvények alulírtthoz küldendők *Apátfalvára. Vass Imre,* esperes-plébános. 2 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **tolna-szántói** róm. kath. osztálytanítói állás megüresedvén, arra pályázat hirdetteték. Jövedelem: tanévre 800 korona, bútorozott szoba, fűtéssel. Tanítja az egyik tanterem növendékeit. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Az állás azonnal elfoglalható. Kérvények főt. *Magyar Zsigmond* iskolaszéki elnök úrhoz czímzendők. *Tolna-Szántó, 1899. december 24-én.* 5 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Vizlendvai (Vasmege) róm. kath. népiskola osztálytanítói állására *1900. január 14-ig* (választási napig) pályázat hirdet. Fizetése: egy bútorozott szoba fölve, 100 frt államsegéllyel együtt 400 frt. Korpótlék államtól. Tannyelv: magyar-vend. Kötelessége III., IV. osztályt, ismételőket tanítani, kántoriakban segédkezni. Személyes megjelenés előnyös. Folyamodványok *Csárics József* plébános, iskolaszéki elnöknek *Vizlendvára, p. Szarvasiak* küldendők. 1 1—1

Váczi egyházmegye.

Pest-mácsai önálló róm. kath. tanításra pályázat hirdetteték: Fizetése: 1. rendes tanítói fizetés 300 frt; 2. gazdasági ismétlőiskola tanításért 50 frt; 3. lakás és korpótlék czimén 40 frt; 4. két öl fa és beszállítása fejében 25 frt; személyes pótlék czimén mindaddig, míg nem korpótlék-igényes 35 frt. Nöllen tanítónak egy szoba és előszobából álló lakás. Tanítónők is pályázhatnak. Okmányok *január 7-ig Pelczér Béla* iskolaszéki elnökhez küldendők. 4 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Nagy-Kamond fiók-község róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetteték. Jövedelme az 1893. évb. közigazgatásilag fölvevett jegyzőkönyv alapján: csinos lakás, melléképületek s konyhakerttel. Fekvéségekben: 10 hold 1016 □ öl szántó s rét — 170 frt 50 kr. Uradalomtól egy hold szántó, fél hold rét — 25 frt. Temetőfü — 5 frt. A szántók munkálása, aratás, hordás, napszámok stb — 86 frt 50 kr. Karcz-rozsátlag 30¹/₄ mérő — 90 frt 75 kr. Párbérpénz-átlag 25 frt 50 kr. Tűzifa két öl — 23 frt 20 kr. Tandíj-átlag 47 frt 60 kr. Ismétlők után községtől 12 frt. Stolaris-átlag 21 frt. Harangozás 10 frt. Választáson *1900. január 11-én* személyes megjelenés kéretik. Folyamodványok a karakói *plébániai-hivatalhoz* intézendők. (Vasmege, u. p. János-háza.) 1054 2—3

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala a róm. katolikus tanintézetek t. vezetőinek s tanítóinak becses figyelmébe ajánlja tanszerekkel és tankönyvekkel gazdagon felszerelt raktárát, hol az elemi és polgári iskolák, valamint a képezdék számára előírt és azok használatára engedélyezett összes tankönyvek mindig készletben tartatnak.

Különös figyelembe ajánlatnak a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent következő tankönyvek:

Hittani könyvek.

Esztergomi elemi katekizmus	frt —.09
— kis katekizmus	„ —.18
— középkatekizmus (a religió történet rövid vázlatával)	„ —.40
Egri elemi katekizmus	„ —.06
— kis katekizmus	„ —.16
— középkatekizmus (a religió történet rövid vázlatával)	„ —.30
— nagy katekizmus	„ —.45
<i>Róder Alajos</i> . Biblia kisebb gyermekek számára	„ —.21
— Biblia középkorú gyermekek számára	„ —.28
— Biblia nagyobb gyermekek számára	„ —.53
<i>Gerely József</i> . Kis képes biblia I—II. oszt. számára	„ —.25
— Kis képes biblia III—V. osztály számára	„ —.40
A ker. kath. Egyház szertartásainak magyarázata (a Veszprém egyházm. népiskolák számára)	„ —.18
<i>Sapka Márton</i> . A ker. kath. Egyház szépsége, szokásai és szertartásaiban. (Szertartásban)	„ —.35
A religió történetének rövid vázlata	„ —.10
<i>Németh Gyula</i> . Egyháztörténelem	„ —.20
<i>Ismény Dezső</i> . Alapvető hittan, füzve 44 kr., kötve	„ —.60
— Agazatos hittan, füzve 60 kr., kötve	„ —.80
— Erkölcstan, füzve 60 kr., kötve	„ —.80
<i>Hajós Zoltán</i> . Lélektan és Gondolkodástan, füzve 1 frt 20 kr., kötve	„ 1.40

Fali olvasóablak.

Fali tablák a <i>Bárány-féle</i> ABC-és könyvhöz (24 l.)	
— Cruda	frt 2.40
— Vaszorra húzva, fölaggatásra készen	„ 12.—
Fali tablák a <i>Mócsy-Petrovics-Schultz-féle</i> ABC-és könyvhöz (24 l.) Cruda	„ 2.40
— Vaszorra húzva, fölaggatásra készen	„ 12.—
Ha a társulat által kiadott ABC-és könyvek valamely iskolánál bevezettetnek, az iskolaszéki elnök átiratára a hozzá való fali olvasóablak fölbuztatlanul egy példányban ingyen küldetnek meg.	

ABC-és könyvek.

<i>Bárány Ignác</i> . ABC-és könyv	frt —.10
<i>Mócsy-Petrovics-Steinberger</i> . ABC-és könyv (bővített kiadás, 8 iv)	„ —.20
— ABC-és könyv (kisebbitett kiadás, 5 iv)	„ —.12
<i>Zollner József</i> . Magyar ABC-és könyv a tótajku róm. kath. népiskolák számára	„ —.15

Olvasókönyvek.

<i>Bárány Ignác</i> . I. olvasókönyv a kath. népiskolák I. osztálya számára	frt —.10
— II. olvasókönyv a kath. népisk. II. oszt. szám.	„ —.18
— III. „ „ „ III. „ „	„ —.24
— IV. „ „ „ IV. „ „	„ —.30
— V. „ „ „ V/VI. „ „	„ —.64
<i>Mócsy-Petrovics-Walter</i> . II. olvasókönyv	„ —.24
— III. olvasókönyv	„ —.30
— IV. „ „ fiúiskolák számára	„ —.44
— IV. „ „ leányiskolák számára	„ —.44
— V. „ „ fiúiskolák számára	„ —.72

<i>Zollner József</i> . Magyar olvasókönyv a tótajku róm. kath. népisk. második osztálya számára	frt —.45
<i>Dreiszigler-Számord-Szokoló és Róvó</i> . Olvasókönyv gazdasági és általános ismétlőiskolák használatára, kötve	„ —.50

Olvasó- és tankönyvek osztatlan iskolák számára.

<i>Mócsy-Petrovics-Schultz</i> . Első olvasó- és tankönyv az osztatlan népiskolák III—IV. oszt. számára.	
— <i>Egyik év</i>	frt —.30
— <i>Másik év</i>	„ —.30
— <i>Második olvasó- és tankönyv</i> az osztatlan népiskolák V—VI. osztálya számára. <i>Egyik év</i>	„ —.40
— <i>Másik év</i>	„ —.40
<i>Ember Károly</i> . Kath. falusi iskolások Olvasó- és tankönyve az osztatlan népiskolák III—VI. osztálya számára	„ —.44

Iskolai napló-nyomtatványok.

Hitelemzési napló (nagy ívrét) ivenként	frt —.05
A) minta: Fölvételi napló , nagy regálalakban (ezimiv 75 rovattal, folyó iv 100 rovattal) ivenként	„ —.05
B) minta: Anyakönyv és osztályzat (ezimiv 25 rovattal, folyó iv 50 rovattal) ivenként	„ —.05
C) minta: Mulasztási napló (ezimiv 30 rovattal, folyó iv 40 rovattal) ivenként	„ —.05
Népiskolai rendszabályzat és Értesítő könyvecske, egy példány	„ —.05
Intés (egy iven 8 példány) ivenként	„ —.05
Figyelmeztetés (egy iven 8 példány) ivenként	„ —.05
Tablázat Évi jelentésre a népiskoláról, ivenként	„ —.05

Uj naplóívek.

A/1. minta. Fölvételi napló a róm. kath. kisdé- ővödák és menedékházak számára. Beliv 32 rovattal, ezimiv 24 rovattal. Ára ivenként	frt —.02
A/2. minta. Fölvételi napló a róm. kath. népoka- tási tanintézetek számára. Beliv 32 rovattal, ezimiv 24 rovattal. Ára ivenként	„ —.02
B/1. minta. Mulasztási napló a róm. kath. kisdé- ővödák és gyermekmenedékházak számára. (Egy iv négy gyermek számára szolgál.) Ára ivenként	„ —.02
B/2. minta. Előmeneteli és mulasztási napló a róm. kath. népiskolák számára. (Egy iv négy gyermek részére szolgál.) Ára ivenként	„ —.02

Népiskolai bizonyítványok.

Egy példány ára 3 kr., 25 példány 60 kr., 50 példány 1 frt 10 kr., 100 példány 2 frt.

Kimerítő tankönyvjegyzékkel, melyben a német, tót stb. nyelven kiadott tankönyvek is föl vannak sorolva, valamint bevezetés céljából a társulat kiadásában megjelent tankönyvekből mutatványpéldányokkal kívánatra ingyen és bérmentve szolgál

a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala,

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28b.